

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегічне управління розвитком підприємств ґрунтується на об'єктивних критеріях, що визначають їх конкурентоспроможність. Одним з таких критеріїв є потенціал підприємства. Всі потенційні можливості підприємства (матеріально-технічні, трудові, фінансові, інноваційні, інформаційні тощо) по внутрішній суті є складовими елементами його економічного потенціалу, дослідження якого дозволяє визначити характеристики кожної сфери діяльності в досягненні перспективних цілей. В сучасних реаліях першочергове значення мають характеристики рівня життєздатності підприємства на певний стратегічний проміжок часу. Вони показують рівень потенційних можливостей підприємства для майбутнього розвитку.

Автором даного дослідження наголошується, що при формуванні визначення «стратегічний функціональний потенціал» має урахуватися подвійний зміст. По-перше, складові, що до нього входять, створюють за функціональними напрямками загальний потенціал підприємства, який є основою для успішної реалізації корпоративної і бізнес-стратегій. По-друге, треба звернути особливу увагу на формування потенціалу у кожній функціональній області, що забезпечує ефективне виконання завдань і стратегій у достатньо незначні терміни. Це дозволяє підтримувати реалізацію конкурентних переваг і досягнення стратегічних цілей, які поставлені підприємством за відповідними напрямками.

Таким чином, функціональний потенціал підприємства представляє сукупність потенціалів за всіма окремими функціональними напрямками його діяльності.

Метою формування якісного стратегічного функціонального потенціалу є забезпечення високої ефективності реалізації функціональних стратегій за відповідними напрямками діяльності підприємства, які визначають початковий (нижчий) рівень у процесі впровадження загальної (корпоративної) стратегії та досягнення місії і цілей розвитку. Важливо установити найсуттєвіші проблемні питання, які чинять вплив на кінцеві результати діяльності підприємства у перспективі, як вони узгоджуються з наміченим стратегічним курсом розвитку, до яких сфер належать.

Узагальнюючи найбільш суттєві проблеми промислових підприємств за останні роки, можна зазначити: 1) необхідність в оновленні технологічного обладнання або виробничих технологій у цілому для підвищення технічного рівня виробництва, забезпечення конкурентоспроможності товарної продукції на ринках збуту, поліпшення умов праці персоналу; 2) реконструкція виробничих комплексів для підвищення енергетичної ефективності й зниження виробничих витрат; 3) впровадження екологічних заходів для мінімізації впливу виробничої діяльності на навколишнє середовище та створення екологічної безпеки; 4) розвиток кадрової політики та соціальних напрямів. Особливої уваги потребують заходи з охорони праці, створення програм розвитку і підвищення кваліфікації персоналу;

5) активізація роботи з впровадження інновацій у різних напрямках діяльності, що забезпечує конкурентні переваги на достатньо довгостроковий період функціонування; 6) формування стандарту щодо системи управління для забезпечення подолання «слабких» місць за окремими функціональними напрямками; 6) моніторинг співвідношення попиту і пропозиції на ринках збуту, що викликає зміни цін реалізації; 7) у сучасних умовах підвищуються ризики діяльності за багатьма напрямками: ліквідності, управління капіталом, ринкові, операційні. Останнім часом виникли ризики, спочатку щодо неконтрольованого поширення вірусної інфекції COVID – 19, а потім щодо функціонування в умовах воєнного стану. Виникла необхідність формувати нові підходи до формування системи контролю з управління ризиками, виробляти відповідні реакції з боку підприємства на негативні виклики зовнішнього оточення.

Проблеми, які було зазначено, викликані не тільки об'єктивними сучасними реаліями розвитку виробничих і соціальних відносин, але, і часто непрогнозованими зовнішніми макрореакторами: політичними, економічними, соціальними. Для їх вирішення підприємствам, різним за масштабами діяльності, доцільно формувати програми адаптаційного функціонування та посилення стратегічного функціонального потенціалу.